تفسیر «آلاء» به واسطه‌ی فیض در بیان قاضی سعید

بحمدالله این مقدمه‌ی اول و دوم تمام شد. مقدمه‌ی بعدی هم در مقصود ایشان نقش حسابی دارد.

> «ثمّ اعلم، انّه جرت سنّة اللّه تعالى على أن يعطي كلّ مستحقّ ما يستحقّه و لا ريب أنّ بعض المستفيدين مما لا يحتمل بنفسه أن يقبل الفيض الإلهي من دون أن يتوسّط بينه و بين بارئه شيء، كما يشاهد من أمر الصوّر و الأعراض فإنّها لا يمكن لها الوجود إلّا بالمواد و الموضوعات، فاقتضت العناية الإلهية أن يكون وسائط بين هذه الأمور و حرم الكبرياء، و أن يقع حجب بينه و بين تلك الأشياء. و هذه الوسائط و الحجب هي آلاء اللّه، إذ بها ينعم على فقراء سكنة إقليم الشّهود و بها يفتح باب الإيجاد و الوجود. فظهر معنى اقترانه على الأشياء بالآلاء»[1].

«ثمّ اعلم»؛ یک مقدمه‌ی دیگر هم باید بگویم. این مقدمه‌ی دوم با معنایی که ما از کلمه‌ی «آلاء» داریم، مانوس نیست.

«انّه جرت سنّة اللّه تعالى على أن يعطي كلّ مستحقّ ما يستحقّه»؛ سنت خدای متعال بر این جاری است که به هر مستحقی به اندازه ظرف وجودی او بدهد.

«و لا ريب أنّ بعض المستفيدين»؛ کسانی که می‌خواهد این حظ وجودی را بگیرند. **«مما لا يحتمل بنفسه أن يقبل الفيض الإلهي من دون أن يتوسّط بينه و بين بارئه شيء»؛** بین او و بین مفیض وجود به او، چیزی فاصله شود، نمی‌تواند فیض وجودی بیابد. از یک ممکن دیگر تاخر رتبی دارد. اول او باید فیض وجود بگیرد تا او بتواند فیض وجودی بگیرد. ایشان در یک کلمه می‌خواهند چه بگویند؟ می‌خواهند بگویند: هر چیزی که در رساندن فیض به غیر خودش حالت وساطت دارد، که اول هذه الواسطة، آن امر نمی‌تواند از مبدأ متعال دریافت فیض وجود بکند، نام این واسطه آلاء است. «مقترن بالآلاء».

---

[1]. همان، ص ۳۷۹.

بازبینی #1
ایجاد شده 27 ژوئیه 2024 14:00:00 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 ژوئیه 2024 14:24:20 توسط ... .